

VI Ogólnopolska Konferencja Naukowa
Oblicza miłości.
Przeszłość – Teraźniejszość – Perspektywy

Abstrakty

VI Ogólnopolska Konferencja Naukowa
Oblicza miłości.
Przeszłość – Teraźniejszość – Perspektywy

Abstrakty

Redakcja:
Paulina Szymczyk
Alicja Danielewska

Fundacja na rzecz promocji nauki i rozwoju TYGIEL
Lublin 2021

VI Ogólnopolska Konferencja Naukowa
Oblicza miłości. Przeszłość – Teraźniejszość – Perspektywy
Lublin, 14 maja 2021 r.

Abstrakty

Redakcja:

Paulina Szymczyk
Alicja Danielewska

Skład i łamanie:

Monika Maciąg

Projekt okładki:

Marcin Szklarczyk

© Copyright by Fundacja na rzecz promocji nauki i rozwoju TYGIEL

ISBN 978-83-66861-28-2

Wydawca:

Fundacja na rzecz promocji nauki i rozwoju TYGIEL
ul. Głowackiego 35/348
20-060 Lublin
www.fundacja-tygiel.pl

Komitet Naukowy:

- **dr hab. Joanna Dybiec-Gajer, prof. UP**, Instytut Neofilologii, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie
- **dr hab. Agata Skała, prof. UMCS**, Katedra Historii Literatury Polskiej, Instytut Filologii Polskiej, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
- **dr hab. Katarzyna Smyk, prof. UMCS**, Instytut Nauk o Kulturze, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
- **dr Katarzyna Badowska**, Zakład Literatury Pozytywizmu i Młodej Polski, Wydział Filologiczny, Uniwersytet Łódzki
- **dr Barbara Stelingowska**, Instytut Językoznawstwa i Literaturoznawstwa, Wydział Nauk Humanistycznych, Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach

Komitet Organizacyjny:

- Beata Bujalska
- Ewelina Chodźko
- Alicja Danielewska
- Monika Iwaniuk
- Joanna Jędrzejewska
- Kinga Kalbarczyk
- Joanna Kozłowska
- Kamil Maciąg
- Monika Maciąg
- Izabela Mołdoch-Mendoń
- Konrad Skrzątek
- Marcin Szklarczyk
- Paulina Szymczyk

Organizator:

Fundacja
TYGIEL

Patronaty Honorowe:

Nowoczesne Zarządzanie Biznesem

Teoria · Praktyka · Sukces

www.nzb.pl

Wydawnictwo
TYGIEL

Patronaty medialne:

akcent

literatura i sztuka • kwartalnik

FORUM
AKADEMICKIE

Spis treści

Wystąpienia Gości Honorowych

Dzień i noc, męskość i kobiecość, czyli *coincidentia oppositorum* i wtajemniczenie w świat poprzez miłość w poezji Antoniego Szandlerowskiego..... 11

Miłość na cenzurowanym – oblicza miłości w literaturze dziecięcej i jej tłumaczeniach oraz adaptacjach multimodalnych 12

Wystąpienia Uczestników

Amor omnia vincit – antyczne exempla miłości w ikonografii wybranych twórców ... 15

Cybermiłość w czasach zarazy – w jaki sposób się zakochiwać przez ekran komputera lub smartfona..... 16

Ego amans. Z badań nad fenomenologią miłości 17

Funkcje poznawcze człowieka a stan zakochania 18

Kategoria „Erlösung” w niemieckim dziełach operowych XIX wieku 19

„Ładni chłopcy żenią się z ładnymi dziewczętami, a brzydkie chłopaki żenią się z brzydkimi dziewczuchami” – relacje damsko-męskie w piosenkach polskich wykonawców alternatywnych z lat 80..... 20

Mediacja jako sposób rozwiązywania sporów małżeńskich i podtrzymanie miłości małżeńskiej 21

Miłość do zwierząt a wykładnia prawa w Rzeczypospolitej Polskiej..... 22

Uczucie w służbie moralności. Kilka refleksji na temat bohaterów powieści niderlandzkiej końca XVIII stulecia 23

Wątek miłosny w twórczości wokalne Fryderyka Chopina na podstawie pieśni „Moja pieszczotka” do tekstu Adama Mickiewicza 24

Współczesne relacje międzyludzkie w oczach młodych dorosłych Polaków – pomiędzy samotnością a miłością. Raport z badań własnych dotyczących zjawiska samotności użytkowników katolickich portali randkowych 25

Związki uczuciowe z utraconą krainą dzieciństwa w twórczości Andrzeja Chciuka... 27

Indeks autorów 28

Wystąpienia Gości Honorowych

Dzień i noc, męskość i kobiecość, czyli *coincidentia oppositorum* i wtajemniczenie w świat poprzez miłość w poezji Antoniego Szandlerowskiego

dr Katarzyna Badowska, Zakład Literatury Pozytywizmu i Młodej Polski, Wydział Filologiczny, Uniwersytet Łódzki

Tematem wystąpienia będzie wpisana w twórczość ks. Antoniego Szandlerowskiego, młodopolskiego poety i dramatopisarza, osobliwa „religia miłości”, w której uniesienie erotyczne jest jednocześnie uniesieniem religijnym. Podłożem ujmowania miłości zmysłowej jako doznania mistycznego były – jak wiadomo – osobiste perypetie uczuciowe Szandlerowskiego, który związaawszy się w 1905 r. z zamężną Heleną Beatusową i pogwałciwszy reguły celibatu, nie tylko nie odszedł ze wspólnoty kapłańskiej, ale doświadczył swoistego pogłębienia wiary na gruncie intymnej więzi. Sposób realizacji owej „religii miłości” zostanie prześledzony na przykładzie dwóch liryków (**Przyjdiesz w upalny, skwarny dzień... oraz **Przyjdź do mnie nocq...), które można deszyfrować jako awers i rewers sceny miłosnego spotkania, ponieważ sytuacja liryczna została w nich zarysowana na zasadzie odwróconego lustrzanego odbicia. Kontaminacja znaczeń symbolicznych z porządków sacrum i profanum pozwoliła księdzu-poecie uczynić z intymnej osobowej więzi mężczyzny i kobiety rodzaj misterium, podczas którego dochodzi do zniwelowania przeciwieństw i wtajemniczenia w jedność jako zasadę rzeczywistości. Ważną rolę sensotwórczą pełnią w wybranych wierszach opozycyjne kategorie światła i ciemności (dnia i nocy), które zostaną poddane analizie.

Miłość na cenzurowanym – oblicza miłości w literaturze dziecięcej i jej tłumaczeniach oraz adaptacjach multimodalnych

*dr hab. Joanna Dybiec-Gajer, prof. UP, Instytut Neofilologii, Uniwersytet
Pedagogiczny w Krakowie*

Cierpienie i śmierć, groza, rozwód, zagłada i postpamięć to przewijające się w ostatnich latach zagadnienia podejmowane w pracach literaturoznawczych poświęconych twórczości dla dzieci, czyli tematy uznawane za trudne i nie przynależące do kanonicznych motywów literatury dziecięcej. Miłość to jeden z wielkich tematów literatury zarówno dla dorosłych, jak i dla dzieci i młodzieży. Chociaż szczęśliwe zakończenia królewskim ślubem stanowią typowy element baśniowych światów, również i one bywają postrzegane jako temat kontrowersyjny, co chciałabym pokazać w referacie. Jego celem jest przeanalizowanie, jak przekłady i adaptacje klasycznych utworów literatury dziecięcej modelują przedstawienia miłości romantycznej zawarte w tekstach oryginalnych. Korzystając z opisowych badań nad przekładem, przeanalizuję dwie klasyczne dylogie dla dzieci: J. Korczaka o królu Maciusiu Pierwszym i jej przekłady interlingwalne (na język angielski i niemiecki) oraz przekład intersemiotyczny (książkę obrazkową *Jak ciężko być królem* Iwony Chmielewskiej) oraz M. Endego o Kubie Guziku (przekład na język polski oraz adaptację filmową). Ta ostatnia oferuje happy end, gdyż tytułowy bohater poślubia mandalańską księżniczkę, natomiast król Maciuś Pierwszy wybiera samotność. W obu dylogiach (stereo)typowe przedstawienia głównych postaci łączą się z niestereotypowymi i te ostatnie wydają się dominować, zwłaszcza w odniesieniu do ról społecznych, międzykulturowości i rasy. Pierwszoplanowe bohaterki są odważne i przebojowe a Korczakowska Klu-klu formułuje postulaty równouprawnienia chłopców i dziewcząt. Również w obu dylogiach bohaterowie wywodzą się z odmiennych kultur, przy czym jeden jest czarnoskóry (Kuba i Klu-klu), co zarówno w przekładach, jak i adaptacjach jawi się jako punkt krytyczny i, jak pokażę w referacie, podlega silnym zabiegom mediacyjnym pod presją poprawności politycznej.

Wystąpienia Uczestników

***Amor omnia vincit* – antyczne exempla miłości w ikonografii wybranych twórców**

Aleksandra Golik-Prus, *aleksandra.golik-prus@us.edu.pl*, *Studium Praktycznej
Nauki Języków Obcych, Uniwersytet Śląski, www.spnjo.us.edu.pl*

Uczucie miłości leży u zarania wszelkiego rodzaju „origines”. Można wręcz przewrotnie stwierdzić, że bez niej owe początki nie miałyby miejsca. Mity, za pomocą których Grecy (za ich wzorem i Rzymianie) wyjaśniali niezwykle czy niepokojące zjawiska naturalne, stanowiły narzędzie porządkowania pierwotnego chaosu. Ich osnową stały się epizody z życia nie tylko najważniejszych bogów, ale i niezliczonego zastępu: satyrów, centaurów, chimery, czy syren, reprezentujące naturę jeszcze nie do końca ujarzmioną, powleczoneą cienką warstwą powłoki cywilizacyjnej. Zatem ich wyobrażenie, co zrozumiałe, zawierało cechy zwierzęce. Nie zbrakło też w owym dziele kreacji herosów, a wreszcie udziału samych ludzi. Tematem przewodnim staną się różne oblicza miłości, zwerbalizowane w antycznych przekazach, stanowiących bazę wyjściową, zaś bazą ilustracyjną do ikonograficznych rozważań na temat owych przekazów wyselekcjonowane pozycje z dzieł Athanasiusa Kirchera, Johna Flaxmana i Stanisława Wyspiańskiego (choć temat wymusił również posiłkowanie się innymi autorami). Taki wybór podyktowała z jednej strony chronologia, z drugiej zaś zróżnicowane, graficzne potraktowanie tematu u wybranych twórców.

Uzasadnienia zaś wyboru tematu można by szukać w wielu źródłach, ale niech staną się nim słowa Elżbiety Skierkowskiej ze wstępu do Wyspiański artysta książki: „Ilustracje w ścisłym tego słowa znaczeniu – to kompozycje malarskie, rysunkowe czy graficzne, związane bezpośrednio z treścią utworu literackiego i wyrażające w plastyce zdarzenia opisane w danym utworze. Zadanie artysty ilustratora polega na stworzeniu i zrealizowaniu takiej koncepcji artystycznej, która wprowadzałaby czytelnika w świat literackiej fikcji”. Owo uzasadnienie niezwykle proste i klarowne wydaje się być najwłaściwsze, ponieważ analizowany temat też takim jest (może jeszcze z jednym epitetem: ogólnie znany). To aprioryczne założenie zaczyna podlegać transformacji wraz z zagłębianiem się w szczegółowe rozważania.

Cybermiłość w czasach zarazy – w jaki sposób się zakochiwać przez ekran komputera lub smartfona

Paulina Picheta, paulina.picheta1996@gmail.com, Katedra Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, www.ujk.edu.pl

W przeciągu minionych lat można było obserwować rozwój Internetu i mediów społecznościowych w życiu ludzi. Często to właśnie różnego rodzaju serwisy i komunikatory są swoistą bazą w budowaniu relacji międzyludzkich. Obecna rzeczywistość jest naznaczona piętnem pandemii choroby COVID-19 i też przez wzgląd na ryzyko zarażenia izolujemy się od siebie, a potrzeba bliskości pozostaje. Dlatego coraz więcej relacji międzyludzkich o charakterze romantycznym przenosi się właśnie w przestrzeń internetową, przy wykorzystaniu różnego rodzaju narzędzi, najczęściej mediów społecznościowych. Tej kwestii właśnie została poświęcony poniższa praca.

Omówiona została w niej kwestia cybermiłości. Dokonano analizy przyczyn występowania tego zjawiska. Podkreślono jego rolę przy zauważeniu tego, w jaki sposób może ono wpływać na kondycję psychiczną człowieka. Wzięto pod uwagę nie tylko obecną sytuację epidemiologiczną, ale także inne przyczyny, na przykład to, że część osób decyduje się na emigrację zarobkową zostawiając w innym kraju bliską sobie osobę. Dlatego narzędziem służącym budowaniu i dbaniu o relację są media społecznościowe. Pokazano, że często ludzie są na tyle skoncentrowani na pracy zawodowej, że nie mają czasu na poznawanie nowych osób w życiu realnym, dlatego koncentrują się na nawiązywaniu znajomości przez Internet. W pracy omówiono także czynniki psychologiczne wpływające na istnienie zjawiska cybermiłości.

Celem wystąpienia było przedstawienie zjawiska cybermiłości, jego przyczyn, skutków i czynników, które na nie wpływają.

Ego amans. Z badań nad fenomenologią miłości

Anna Wąsowicz, *anna.wasowicz@uwr.edu.pl*, Uniwersytet Wrocławski

W moim referacie przyjrzę się fenomenologii miłości Jeana Luca-Mariona. Dzieło Mariona jest właściwie radykalizacją fenomenologii. Odpowiem na pytaniem kim jest darujący, kim jest obdarowany i czym jest dar. Ukażę również redefinicję *ego cogito* na *ego amans*. Do *ego amans* prowadzi właśnie redukcja erotyczna. Odpowiem również na pytanie czym jest czas w relacji miłosno-erotycznej. Zastanowię się też nad fenomenem teleologicznym miłości erotycznej. W pierwszej części mojego referatu odpowiem na pytanie o: czasowość, przestrzeń i bezpieczeństwo miłości. Zastanowię się czym jest zazdrość w miłości oraz czym jest wierność. W drugiej części zastanowię się czy myślenie miłości: jest wystarczające, czym jest rozumna miłość i czy istnieje taki fenomen. Czy kochanek to kochanek czy też kochanek to również przyjaciel? Aż w końcu od miłości do drugiego człowieka, od miłości erotycznej i od agawy przejdę do miłości do samego siebie. Czy miłość do samego siebie zawsze jest egoistyczna czy też jest to pewnego rodzaju solidarność? W „El fenómeno Erotico” Marion zdaje się unikać pytania o to jak myśli człowiek współczesny. Zastanawia się nad neutralnością erotyczną, nad potrzebą oraz pragnieniem poznania drugiego człowieka. Co zrobić jeśli uzna się, że kochać oznacza rozpoznać? Czym jest to rozpoznanie? Koncepcję Mariona spróbuję skonfrontować z koncepcją Gabriela Marcela i jego koncepcją tak spotkania jak i miłości. Życie Marcela również zostało naznaczone przez doświadczenia egzystencjalne. Podobnie jak Marion na początku obiera fenomenologię jako swą drogę filozoficzną. Obaj dokonują dekonstrukcji Kartezjańskiej myśli. Obaj zauważają, że podmiot ma ciało. Obaj dążą do Spotkania. Dokonam analizy komparatystycznej dzieł tych dwóch filozofów.

Funkcje poznawcze człowieka a stan zakochania

Rafał Prus, *prus.rafal@icloud.com*, Wydział Filozofii i Socjologii, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej

Katarzyna Panecka, *kasja120923@gmail.com*, Wydział Filozofii i Socjologii, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej

Miłość od zawsze interesowała filozofów, pisarzy oraz później psychologów. Nie dziwi więc fakt, że wraz z rozwojem techniki, zaczęto badać także neuronalne aspekty miłości, pożądania i stanu zakochania. Badania te przyniosły często zaskakujące wnioski i pozwoliły odpowiedzieć, w przynajmniej w pewnym stopniu, na niektóre z pytań, które od wieków trapiły ludzi. Jednym z takich pytań jest kwestia różnicy stanu zakochania, a przyjaźni. Badania Bartelsa i Zekiego (2000) pozwoliły wyróżnić pewne charakterystyczne cechy typowe dla miłości namiętnej, co ukazało rzeczywiste różnice między miłością a przyjaźnią. W ich eksperymencie osoby badane miały za zadanie oglądać pod skanerem zdjęcia partnerów i przyjaciół. Oglądanie zdjęć ukochanej osoby, w przeciwieństwie do przyjaciół tej samej płci co ukochana osoba, wiąże się z aktywnością w innych częściach mózgu, zwłaszcza w obszarach pośredniczących w emocjach, integracji somatosensoorycznej i nagradzaniu. Przy miłości namiętnej zauważono dodatkową aktywność w korowych obszarach mózgu. Obserwowano także większą aktywność w wyspie i przedniej korze zakrętu. Natomiast mniejszą aktywność dla stanu zakochania wykazuje ciało migdałowate, które odpowiada m.in. za reakcje lękowe. Neuronauka, a przede wszystkim nasze mózgi wciąż niekiedy nas zadziwiają. Celem referatu jest przedstawienie neuronalnych aspektów miłości, a także porównanie stanu zakochania z przyjaźnią oraz ukazanie, co się dzieje z naszymi funkcjami poznawczymi kiedy się zakochujemy. Ponadto zostaną określone różnice występujące na poziomie neuronalnym w stanie zakochania pomiędzy kobietami i mężczyznami.

Kategoria „Erlösung” w niemieckim dziełach operowych XIX wieku

Agnieszka Chwastek, agnieszka.chwastek@o2.pl, Wydział Kompozycji, Dyrygentury, Wokalistyki, Teorii Muzyki i Edukacji Artystycznej, Akademia Muzyczna im. I.J. Paderewskiego w Poznaniu

W twórczości operowej bardzo często zbiegają się zasadnicze wątki kultury powszechnej i nierzadko to właśnie opera przyczynia się do ich popularyzacji. Niejednokrotnie to operowe opracowania zapewniają nieśmiertelność swym literackim pierwowzorom. Kategoria Erlösung również ma swoje korzenie w literaturze. Pierwowzorem tego motywu jest „Faust” Goethego.

Ukształtowanie się kategorii Erlösung, czyli idei wybawienia, związane było z formowaniem się w romantyzmie szczególnego światopoglądu, który z jednej strony w każdym kraju miał inny wymiar, ale z drugiej – jego istota pozostawała taka sama – wybawienie, dzięki czystej miłości kobiety idealnej. Na obszarze niemieckojęzycznym zaistniały określone warunki kulturowe, społeczne i polityczne, które okazały się dogodnym gruntem dla rozwoju nowej kategorii nie tylko w muzyce, ale w szeroko pojętej sztuce.

O zaistnieniu idei Erlösung w kulturze niemieckiej można mówić od momentu pojawienia się Fausta J.W. Goethego, które to dzieło ukazuje siłę idealnej miłości, dzięki której kobieta przynosi zbawienie mężczyźnie (co jest właśnie istotą omawianego wątku). Sam poeta wcale nie uważał tego za główny temat dzieła. Dopiero połączenie dziewiętnastowiecznego światopoglądu z interpretacją tego dramatu w duchu XIX-wiecznych idei dało nową kategorię w twórczości. Chwila, w której w świadomości twórców początku romantyzmu zaczyna funkcjonować taka właśnie interpretacja dramatu Goethego, staje się momentem narodzin kategorii Erlösung.

W tekście został przeanalizowany rozwój tej idei na gruncie twórczości operowej – jedynej dziedzinie w pełni realizującej romantyczny postulat syntezy sztuk, na obszarze której najbardziej widoczne wydają się wpływy nurtów stojących u podstaw filozofii niemieckiego romantyzmu. Stworzony został model teoretyczny tej kategorii oraz poddane analizie zostały praktyczne jego realizacje w twórczości operowej. Opery, które realizują w swej konstrukcji kategorię Erlösung powstawały na przestrzeni całego XIX wieku.

„Ładni chłopcy żenią się z ładnymi dziewczętami, a brzydkie chłopaki żenią się z brzydkimi dziewczętami” – relacje damsko-męskie w piosenkach polskich wykonawców alternatywnych z lat 80.

Bartosz Głowacki, *baglowacki@yahoo.com*, Wydział Nauk Społecznych,
Warszawska Wyższa Szkoła Humanistyczna im. B. Prusa, www.wvsh.edu.pl

Termin muzyka alternatywna (zwana także muzyką niezależną lub indie) obejmuje szeroką gamę gatunków muzycznych od tych najbardziej ekstremalnych, jak punk czy hardcore, po niemal popowe jak np. indie pop. Muzyka alternatywna to część kontrkultury i wywodzącej się z niej kultury alternatywnej, dla których charakterystycznym elementem było negowanie zastanego porządku kulturowo-społeczno-politycznego (kontrkultura) oraz wprowadzenie i promowanie nowych (alternatywnych) wzorców społeczno-kulturowych (alternatywa). Funkcjonowanie na obrzeżach muzyki popularnej (i szerzej kultury popularnej) pozwala muzykom alternatywnym być poza konwencjonalnymi formami promocji i dystrybucji. Dzięki temu artyści niezależni nie podlegają jak muzycy pop ograniczeniom i mogą w pełni wyrażać się artystycznie, często prowokując czy łamiąc tabu (także w warstwie obyczajowej). Celem pracy było zatem zbadanie jak w tekstach piosenek polskich wykonawców alternatywnych z lat 80. opisywane były różnego rodzaju relacje damsko-męskie. Ów okres nie został wybrany przypadkowo, to wtedy właśnie przypadł czas rozkwitu polskiej sceny niezależnej. Ponadto ze względu na panującą wówczas sytuację społeczno-polityczną stosunkowo łatwo można było odróżnić muzykę alternatywną od muzyki głównego nurtu. W latach 80. polska muzyka alternatywna, inaczej niż chociażby na Zachodzie, była mocno zmaskulinizowana, co przełożyło się na sposób przedstawiania relacji damsko-męskich i ów brak kobiecej perspektywy był wyraźnie widoczny. Analiza tekstów pozwoliła wyróżnić kilka dominujących wątków: od klasycznie przedstawianej jedynej i prawdziwej miłości (lecz często w nieszablonowym ujęciu, jak np. w obrębie klasy robotniczej czy pośród osób z ułomnościami), poprzez przedmiotowo przedstawianie kobiet i seksu jako zabawy (także przy użyciu wulgarnego języka), aż po najciekawszy z nich dotyczący tematów zazwyczaj pomijanych przez mainstream jak prostytutka, przemoc seksualna czy przemoc w rodzinie.

Mediacja jako sposób rozwiązywania sporów małżeńskich i podtrzymanie miłości małżeńskiej

Roksana Czuba, roksana.czuba@o2.pl, Katedra Historii, Norm Ogólnych, Prawa Sakramentów i Instytutów Życia Konsekwowanego, Instytut Prawa Kanonicznego, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, www.kul.pl

Życie każdego człowieka to mozaika zachowań, sytuacji, emocji. Każdy z nas uczestniczy, ale i tworzy różnorodne typy międzyludzkich relacji. Niestety są to również relacje negatywne – konflikty i nieporozumienia. Sposobów na ich rozwiązanie jest kilka: bezpośrednie rozmowy, negocjacje, mediacje, decyzja administracyjna, arbitraż czy orzeczenie sądu. Konfliktami, które najbardziej dotyczą człowieka są konflikty w małżeństwie – podstawowej komórce społecznej, będącej wspólnotą życia rodziców.

Niniejsza praca miała na celu ukazanie sposobu ukształtowania sytuacji małżonków za pomocą wykorzystania mediacji. Często dopiero na spotkaniach mediacyjnych małżonkowie są w stanie wypracować metody i działania mające na celu zażegnanie konfliktu, zachowanie więzi i miłości małżeńskiej.

W pracy przedstawiono wprowadzenie do problematyki mediacji małżeńskich – przybliżono pojęcie mediacji, przedstawiono cele mediacji, opisano sposób przeprowadzania mediacji oraz skutki przeprowadzanych mediacji małżeńskich. W niniejszym opracowaniu zastosowano metodę dogmatyczno-prawną, polegającą na badaniu przepisów w celu ustalenia ich rzeczywistej treści. Z uwagi na przedmiot badanego zakresu, którego centralnym zagadnieniem jest mediacja małżonków, najistotniejsze znaczenie będzie mieć analiza.

Całość rozważań zakończono podsumowaniem, w którym wskazano, że mediacja to sposób wypracowania porozumienia między małżonkami z zachowaniem łączącej ich więzi. Wskazano, że to metoda mogąca przynieść korzyści ogólnospołeczne. Mediacja w sporym stopniu przyczynia się do zachowania łączącej małżonków więzi. W mniejszej części zdarzają się przypadki kończące się fiaskiem.

Miłość do zwierząt a wykładnia prawa w Rzeczypospolitej Polskiej

*Maria Januszczyk, maria.januszczyk@wp.pl, Wydział Prawa i Administracji,
Uniwersytet Warszawski, <https://www.wpia.uw.edu.pl/pl>*

Na przestrzeni wieków relacje pomiędzy ludźmi i zwierzętami przybierały rozmaite formy. Początkowo powierzaliśmy im funkcje stróżujące i korzystaliśmy z ich pomocy w trakcie polowań, a jednocześnie stanowiły one dla nas źródło pokarmu oraz innych, często niezbędnych ówczesnie do przeżycia surowców. Proces udomowienia zwierząt doprowadził w konsekwencji także do tego, że niektóre gatunki zaczęliśmy postrzegać jako naszych podopiecznych i członków rodziny. Dzisiaj dzielimy z nimi naszą przestrzeń domową, czujemy ulgę trzymając je w ramionach, towarzyszymy sobie w sprawach dnia codziennego, tęsknimy, a co najważniejsze – cierpimy, kiedy one cierpią. Koegzystencja ludzi i zwierząt ma znaczący wpływ także na przepisy prawa stanowionego. Podstawowym aktem prawa krajowego, w którym poddano regulacji postępowanie człowieka wobec zwierząt, jest ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 roku o ochronie zwierząt. Jak wskazuje już sama nazwa aktu, chroni on zwierzę samo w sobie – jako istotę żyjącą, zdolną do odczuwania cierpienia – przed niehumanitarnym traktowaniem ze strony człowieka. Nie pozostaje natomiast pod bezpośrednią ochroną prawa nasz stosunek emocjonalny wobec nich. Celem wystąpienia jest analiza wpływu uczuć, jakimi obdarzamy nasze zwierzęta, na praktykę sądową. Przekrojowy przegląd wybranych orzeczeń wydanych przez sądy krajowe w ostatnich latach prowadzi do wniosku, iż ta szczególna więź międzygatunkowa nie pozostaje dla prawa obojętna. Co więcej, prawo nie musi, a w opinii autorki wręcz nie powinno, być stosowane w zupełnym oderwaniu od niej.

Uczucie w służbie moralności. Kilka refleksji na temat bohaterów powieści niderlandzkiej końca XVIII stulecia

Jan Urbaniak, jan.urbaniak@uwr.edu.pl; Katedra Filologii Niderlandzkiej im. Erazma z Rotterdamu, Uniwersytet Wrocławski, www.kfn.uni.wroc.pl

Wiek XVIII w literaturze niderlandzkiej to wiek powieści, która z powodzeniem zastąpiła inne formy literackiego wyrazu. Pod koniec stulecia w Niderlandach widoczne było ścieranie się dwóch nurtów literackich: przepełnionego nieokiełznanym uczuciem sentymentalizmu oraz racjonalizmu opartego na krzewieniu mieszczańskiej moralności i odnoszącego się do rozumowej interpretacji świata. Oba nurty literackie znalazły swoje odbicie w niderlandzkiej powieści oświeceniowej. Celem pracy jest ukazanie, w jaki sposób sentymentalizm i racjonalizm manifestowały się na kartach wybranych powieści: jak wpływały na język uczuć oraz postawy bohaterów. Analizie poddane zostały fragmenty dwóch sztandarowych powieści epoki: Julii sentymentalisty Rhijnvisa Feitha z 1783 r. oraz wydanej rok wcześniej Sary Burgerhart duetu pisarskiego Betje Wolff i Aagje Deken – utworu uznanego w Niderlandach za jedną z najlepszych powieści moralno-obyczajowych wszechczasów. Przeprowadzone na tej podstawie porównanie dwóch skrajnie różnych nurtów literackich w ramach tej samej epoki pozwala zauważyć wyraźną krytykę sentymentalizmu i dominację racjonalnego moralizatorstwa, które, „zawłaszczyło sobie” powieść jako skuteczne medium do wychowywania społeczeństwa. Wychowanie społeczeństwa poprzez literaturę określane przez historyków mianem „moralnej reorientacji” pokazuje ścisłą korelację gustów czytelniczych z cechami narodowymi XVIII-wiecznych Holendrów, którym bliżej było do chłodnego racjonalizmu mieszczańskiej powieści niż do uniesień duszy sentymentalnych bohaterów.

Wątek miłosny w twórczości wokalne Fryderyka Chopina na podstawie pieśni „Moja pieszczotka” do tekstu Adama Mickiewicza

*Joanna Tylkowska-Drożdż, joanna.maria.tylkowska@gmail.com, Katedra Wokalistyki,
Wydział Wokalny, Akademia Sztuki w Szczecinie*

Sięgający do tradycji anakreontycznej, ukazujący radosną stronę miłości odeski liryk Mickiewicza stał się inspiracją dla twórczości wokalne Fryderyka Chopina. Warto zauważyć, że żaden utwór Mickiewicza nie cieszył się tak wielką popularnością wyrażoną w liczbie 29 umuzycznień jak wiersz Do D.D. Celem referatu było przedstawienie łączności między wątkiem miłosnym ukazany w liryku Mickiewicza, a jego muzyczną, wokalną interpretacją w pieśni Fryderyka Chopina „Moja pieszczotka” op. 74 nr 12. Na podstawie analizy tekstu literackiego i muzycznego dostrzeżono wyjątkową spójność pomiędzy warstwą słowa i muzyki, wyrażoną przez kompozytora poprzez muzyczne porównanie kochanki ze szczebiocącym ptakiem, a także wyraźne ujęcie i podkreślenie w przestrzeni tekstu muzycznego jego erotycznego wymiaru. Pieśni w twórczości genialnego kompozytora powstawały najczęściej w sytuacjach towarzyskich, w pewnym oddaleniu od właściwej twórczości fortepianowej. Pieśń „Moja pieszczotka” („Moja pieszczotka, gdy wesołej chwili...”) ze względu na swój miłosny, żartobliwy charakter w rytmie salonowego walca, jest niezwykle chętnie wykonywana przez kolejne pokolenia artystów zainspirowanych możliwością prezentacji obrazu miłosnej rozmowy między kochankami. Dlatego w referacie podjęto również próbę ukazania przeobrażenia kształtu i charakteru subtelnego erotyku Mickiewicza w salonową pieśń liryczną w stylu koncertowym. Poprzez konstrukcję pieśni oraz intensyfikację nastroju w kolejnych strofach i zaplanowane środki artystycznego wyrazu przedstawiona została wybitna wyobraźnia kompozytorska, będąca kwintesencją „liryki pieszczoty”.

Wnioski płynące z przeprowadzonej analizy dowodzą, iż pieśń Chopina „Moja pieszczotka” jest nieustannym potwierdzeniem artystycznej tęsknoty za miłością animującą wszelkie działania i myśli podejmowane nie tylko w obszarze literatury i sztuki, ale również muzycznych interpretacji wokalnych. Przeprowadzone badania pozwalają na kontynuację dążeń w zakresie dalszych refleksji poznawczych nad twórczością Fryderyka Chopina, a także polską liryką wokalną.

Współczesne relacje międzyludzkie w oczach młodych dorosłych Polaków – pomiędzy samotnością a miłością. Raport z badań własnych dotyczących zjawiska samotności użytkowników katolickich portali randkowych

Patryk Barszcz, patrykbarszcz11@gmail.com, Instytut Nauk Socjologicznych, Wydział Społeczno-Ekonomiczny, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, & Główny Urząd Statystyczny

Przedstawiona w niniejszym referacie tematyka lokuje się w obszarze nauk społecznych i stanowi przedmiot zainteresowania socjologii: relacji interpersonalnych, rodziny, młodzieży. Główny przedmiot badań stanowił casus samotności wśród młodych dorosłych tj. osób w kategorii wiekowej 25-34 lata. Podstawowym celem pracy było ukazanie wyników badań przeprowadzonych na potrzeby pracy doktorskiej, w okresie marzec-maj 2020 roku za pośrednictwem Internetu na 4 wybranych katolickich portalach randkowych tj. Przeznaczeni.pl, Chryścijańscy Single, Dla-samotnych.pl, Zapisani-sobie.pl. Badanie zostało przeprowadzone w oparciu o metodę biograficzną, która należy do jakościowych metod badawczych i polega na gromadzeniu materiału badawczego w postaci dokumentów pisemnych tj. listów, esejów, pamiętników. Badacz zamieścił na powyższych serwisach randkowych odezwę konkursową zachęcając wszystkich użytkowników do przesyłania swych przemyśleń, refleksji i doświadczeń związanych ze współczesnymi relacjami międzyludzkimi, samotnością i życiem w pojedynkę. Ostatecznie, Autor otrzymał 32 prace konkursowe, których Autorami było 20 kobiet i 12 mężczyzn w wieku 24-35 lat.

Analiza badań wykazała, że młodzi dorośli w negatywny sposób oceniają współczesne relacje międzyludzkie, postrzegając je jako powierzchowne, krótkotrwałe, nieszczerze. Respondenci opisując samotność przywoływali natomiast sytuacje, kiedy byli zdani wyłącznie na siebie, nie mieli w swoim najbliższym środowisku osoby, z którą mogliby dzielić radosne i smutne momenty w życiu, a także kogoś z kim mogliby spędzić czas wolny. Samotność była także przez nich definiowana jako choroba XXI wieku. Część badanych

doświadcza poczucia osamotnienia wyłącznie w wyjątkowe dni w roku takie jak: Walentynki, Sylwester, Boże Narodzenie, natomiast inni single odczuwają ją na co dzień. Uczestnicy badań najczęściej otrzymują wsparcie od najbliższej rodziny, przyjaciół i znajomych. Do najczęstszych sposobów przeciwdziałania temu zjawisku należy: rozwijanie pasji i zainteresowań, ucieczka w pracę oraz czytanie książek, oglądanie filmów i seriali. Należy zasygnalizować, że nie wszyscy single negatywnie oceniają to zjawisko społeczne. Część badanych dostrzega także pozytywne strony samotności takie jak: możliwość refleksji nad życiem, realizacji marzeń, niezależność.

Związki uczuciowe z utraconą krainą dzieciństwa w twórczości Andrzeja Chciuka

*Ludwika Chojnacka, ludwika.chojnacka@uwr.edu.pl, Stacjonarne Studia Doktoranckie
Wydział Filologiczny Uniwersytet Wrocławski*

Niniejszy referat ukazuje fragmenty dzieł Andrzeja Chciuka, w których pisarz wyraża swoją więź uczuciową z utraconą krainą dzieciństwa na dawnych Kresach II Rzeczypospolitej Polskiej. Tereny te nazywa Wielkim Księstwem Bałaku, nazwa ta dotyczy rodzinnego miasteczka – Drohobycza, który razem z przemysłowym Borysławiem i uzdrowiskowym Truskawcem tworzyły uzupełniające się trójmiasto. Centrum „Księstwa Bałaku” znajdowało się we Lwowie i sięgało aż do Podkarpacia. Granice wyznaczał język, którym posługiwała się ludność zamieszkująca te tereny. Realizujący się w wielu gatunkach literackich i paraliterackich pisarz, niejednokrotnie w swojej twórczości, zapewniał o wielkiej, dozgonnej miłości do stron rodzinnych. Ta miłość była dla niego zarazem sposobem na przetrwanie w trudnych chwilach emigranckiego losu oraz piętnem, z którym przyszło mu żyć. Andrzej Chciuk spędził całe swoje dorosłe życie na emigracji (od 1940 roku do śmierci w 1978 roku) początkowo w Paryżu, a następnie w Australii. Borykał się z wieloma trudnościami, aby zapewnić byt sobie i rodzinie pracował fizycznie. W chwilach nostalgicznych rozmyślań Chciuk wielokrotnie powracał do czasu i miejsca beztroskiego dzieciństwa i młodości. Taką możliwość dawało mu pisanie, które było swoistym antidotum na zmęczenie fizyczne, troski i porażki w życiu osobistym. Wpojona w młodości miłość do pozostawionej na Kresach małej ojczyzny stała się w dorosłym życiu uczuciem nadrzędnym. Za tą miłością kryje się najbliższa rodzina, przyjaciele, znajome miejsca i wydarzenia, a niejednokrotnie poczucie osamotnienia.

Indeks autorów

Badowska K.....	11
Barszcz P.....	25
Chojnacka L.....	27
Chwastek A.....	19
Czuba R.....	21
Dybiec-Gajer J.....	12
Głowacki B.....	20
Golik-Prus A.....	15
Januszczyk M.....	22
Panecka K.....	18
Picheta P.....	16
Prus R.....	18
Tylkowska-Drożdż J.....	24
Urbaniak J.....	23
Wąsowicz A.....	17